

DEN EERSTEN BOECK; GHEMAECT

OP DE TWEE COLOMNIEN DORICA EN IONICA, MET HVN
Podien, Basen, Cornicen, Capitelen, Architrabé, Phrisen en Coronamenten, elc in dry maniere geciert
en ghedeylt, tot meerder cieraet en schoonheyt, ghetrocken vvt den vermaerden Architect
Vitruuio, met noch meer ander cieraten daer toe dienende, voor Schilders,
Beeltsnyders, Steenhouwers, Schrijnverckers, Gelaesmakers,
en allen Conftbeminners.

GOD die den gheest is alder consten rijckelijck,
D'welc hy door den mensch openbaert en verscoont
Hoe constighe consten groot en autentijselijck,
Sij worden al door smenschen gheest gheroont,
Naer elcks cloecken verstandigen aert ghepersoont,
Soot blijft aen de vvercken van ouer veel laren,
Deen om lostijcke fame, maer meest om t'sijne gheloont,
Welcx liefde de conste meest doet openbaren.
Maer wat vaer de Conste alsser gheen liefhobbers en vwaren.

Dus discrete verstandighe loyale Acteurs,
Die de Conste der Antiquiteyten beminnen,
Sijnde der ouder Architecturen Facteurs,
Hoe vvel ic d'onversochtste ben in dit ondervvinnen,
Ia de ioncste en minste naer mijn bekinnen,
By v seer expeerte versochte vol excellentien,
Vvilt mijn stoutheyt doch ten besten versinnen,
My excuserende in v vver sententien,
Vvant niemant en is perfect in zijns selfs inventien.

Soo ick my eertijts langhe heb gheexerceert,
In die leeringhe Vitruuij en meer ander boecken,
Vande oude Antique edificien ghecopieert,
Inhoudende vijf Colomnen, telcx onder soecken,
Soo ter begheerten van eenighe die my deden vercloecken,
Heb ick hier volghende t'vvee oordenen ghestelt,
Als Dorica en Ionica, elcks tallen boecken
Sijn oordene, in dryen delicator ghemelt.
Een bequaem ciorlijck vverck loct noch vvel ghelt.

Om dat sommighe Vitruuius leere sijn soo subiect,
Niet datse om verbeteren is (t'vaer ignorantie)
Maer zijn bevrysen tot groote svvare vvercken strict,
En Schilders, Beeltsnyders, Schrynverckers instantie
Tenderen haer vvercken tot de meeste plaisantie,
En die groote grouicheyt is hun onnootelijck,
Maer altoos volgende der ouders ordinantie
Der principaelder gronden en leden blootelijck,
Elck t'sijne te laten hobben, is te prijsen grootelijck.

*Men vintse te coope, t'Hantvverpen by de Tapitsters Pant,
in de vier v vinden.*

*Tvierkant der Podien met Basen en Coronamenten,
Architrabe, Phrise, en Cornice, houdt als voren.
De Colomnen moochdy vvel vvat meer verjenten
Met een deel oft t'vvee lengden meer, en oorboren
Bequame creusinghe naer elcks toebehooren,
In Basen en Cornicen, soot d'vverck best bequamelijck is
Deylinghe en mate suldy vinden (vrinden vercoren)
By elck stuck int generael soot betamelijck is,
Daer elck vvt mach nemen dat hem aengenaemlijck is.*

Hier toe noch dienende zijn ghesocht en gheuonden
Diuersche ghecompertimenteerde cieraten,
Als courtousen zijnde meest tot metsinghen verbonden,
Oock ghevvels en dackvensters, elck t'sijnder baton,
En bouen eenighe poorten en denren te cierende met maten,
Men macht oock schilderen, soot elck dient sonder ghequel,
Oft maken van houtte, elck mach hier in doen en laten
Nac dat hem goet dunct in hun bestel.
Die vverct dat elcken behaecht, die vverct met allen vvel.

Soo Yegelijck Toone Alsulcx Liefde Tot Yegelijcx Tijt hier
Vvreckende elcx gheest om leeren en verstaen
Redelijckheyt der Constn, volghende elcx belijst hier,
En mate houvvende in als, sonder ontghaen,
Eerst deur kennisse, plaetse en ghebruyck gade slaen,
Daer elck zijn vverck tot oorboor toe voeghen sal,
Maer Ersame, om een beter is mijn bot vermaen,
Al doen icker yet af en toe, tis sonder vvroeghen al,
Niemant en derft volghen, dan diet ghenoeghen sal.

Veel vindtmen hier af beschreuen, hoe vvel my dmeeste faelt,
Romeynen en Griecken oyt alomme veel consten droeghen al
In sulcker oordenen meest als ons Vitruuius verhaelt.
En al vvas sulcks doen groot, tselfde nu noch niet en smaele,
Soo machmen nu sulcx oock vvel matelijck vvercieren
En verschoonen, met alsulcx daert naer paelt,
Vvant datter ghedaen is, en ick doe, tis al menschen bestieren,
Maer Godts vvoort salmen alleen volghen in alle manieren.
Deur Iohan Vreedman Vriese.